

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Sociologiska institutionen

Polisstudenters attityder till invandrar- och förortsproblematiken i Sverige

En kvantitativ studie om föreställningar,
tolerans och polisarbete

Examensarbete i sociologi 15 hp,

Madeleine Carlson

Handledare: Mattias Wahlström

Januari 2010

TACK

Först och främst vill jag tacka Mattias Wahlström som har väglett mig genom denna uppsats. Jag vill även tacka Tomas Berglund för alla tips och råd vad gäller statistiska analyser samt Monica Landergård på Polishögskolan i Stockholm som gjorde undersökningen möjlig. Jag vill dessutom rikta ett stort tack till Stefan Dahlberg på den Stadsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet som hjälpte till med den webbaserade enkäten samt till Emil Östlund och Jan Palmén för värdefulla kommentarer. Slutligen vill jag även tacka alla polishögskolestudenter som ställde upp i undersökningen.

Madeleine Carlson

Göteborg, januari 2010

Abstract

Titel: Polisstudenters attityder till invandrar- och förortsproblematiken i Sverige – En kvantitativ studie om föreställningar, tolerans och polisarbete

Författare: Madeleine Carlson

Handledare: Mattias Wahlström

Examinator: Mattias Bengtsson

Typ av arbete: Examensarbete i sociologi

Tidpunkt: Höstterminen 2009

Antal tecken inkl. blanksteg: 57 785

Syfte och frågeställningar: Studien syftar till att undersöka vilka bakomliggande faktorer som påverkar polisstudenters attityder till polisarbete i förhållande till invandrare och socialt utsatta områden. Utgångspunkten är att undersöka huruvida och på vilket sätt polisutbildningen påverkar dessa attityder utifrån perspektiven *Polisstudenternas föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare*, *Polisstudenters tolerans gentemot invandrare* samt *Polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete*. Studien avser också att undersöka huruvida faktorer som tidigare akademisk utbildning, kön, etnicitet och föräldrars utbildningsnivå har relevans.

Metod och material: Undersökningen är baserad på dimensionsanalyser utifrån en webbenkät som skickades ut till samtliga studenter vid Polishögskolan i Stockholm och därmed även distansutbildningen. Resultatet analyserades i bivariata och multipla regressionsanalyser som därefter tolkades utifrån teorier om utbildningens påverkan på attityder, distinktionen mellan ”vi och dem” samt utifrån olika perspektiv av ett riktat polisarbete. Resultatet kompletterades även med en kvalitativ intervju.

Huvudresultat: Resultatet visar att polisutbildningen har betydelse för studenternas föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare, något som skulle kunna definieras som en ökande identifikation med poliskåren. Det framkommer också att utbildningen påverkar polisstudenternas tolerans gentemot invandrare positivt samt att polisutbildningen saknar samband med inställningen till ett riktat polisarbete. Däremot tenderar svenskfödda studenter att i större utsträckning än sina utrikesfödda kurskamrater förespråka ett riktat polisarbete.

Nyckelord: Polishögskola, invandrare, ”vi och dem”, etnisk särbehandling, riktat polisarbete.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. BAKGRUND.....	5
2. PROBLEMFÖRMULERING, SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR.....	5
2.1 Problemformulering.....	5
2.2 Syfte.....	6
2.3 Frågeställningar.....	6
3. AVGRÄNSNINGAR.....	6
4. BEGREPPSDEFINITIONER.....	6
4.1 Socialt utsatta områden och förorter.....	6
4.2 Etnicitet och invandrare.....	7
4.3 Etnisk särbehandling och diskriminering.....	7
4.4 Riktat polisarbete.....	8
5. TIDIGARE FORSKNING.....	8
5.1 Förort- och invandrarrelaterad brottslighet.....	8
5.2 Polisiär särbehandling av invandrare.....	9
5.3 Attityd- och bemötandeproblem inom polisen.....	9
6. TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER.....	10
6.1 Utbildningens betydelse för socialisation och attityder.....	10
6.2 ”Vi och dem”.....	11
6.3 Etnisk särbehandling – en konsekvens av ”vi och dem”?.....	12
7. METOD.....	13

7.1 Material och bortfall.....	14
7.2 Tillvägagångssätt och operationalisering av variablerna.....	15
7.3 Validitet och reliabilitet.....	17
7.4 Forskningsetiska ställningstaganden.....	17
8. RESULTAT.....	18
8.1 Polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare.....	19
8.2 Polisstudenters tolerans gentemot invandrare.....	22
8.3 Polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete.....	23
9. ANALYS.....	25
9.1 Utbildningens påverkan på distinktionen mellan ”vi och dem”.....	25
9.2 Utbildningens påverkan på inställningen till ett riktat polisarbete.....	28
9.3 Slutsats och vidare forskning.....	28
10. REFERENSER.....	29
11. APPENDIX.....	32
11.1 Information till enkät.....	32
11.2 Enkät.....	33
11.3 Intervjuguide.....	40
12. POPULÄRVETENSKAPLIG FRAMSTÄLLNING.....	41

1. Bakgrund

Samhällsklimatet hårdnar och problemen i Sveriges invandrartäta förorter eskalerar. Detta ger sig bland annat uttryck i att våld mot exempelvis poliser, men även brandmän, ambulanspersonal och lokaltrafik har blivit allt vanligare (RKP 2009:1 s. 20). Personerna i fråga har fått stämpeln som ”de andra” med underlägsna egenskaper i jämförelse med det överlägsna ”vi”, vilket står för den övriga majoritetsbefolkningen (SOU 2006:73 s. 9). En känsla av att vara stigmatiserad och lämnad i utanförskap har tagit form, vilket många gånger bidragit till både missnöje och oroligheter (se exempelvis Westin & Nilsson, 2009).

Det existerar även en debatt huruvida polisen särbehandlar och diskriminerar människor med invandrarbakgrund. Fenomenet har främst blivit uppmärksammat under de senare åren, och framförallt i länder som USA och Storbritannien (Goodey 2006, s. 208). Trots bristande forskning i Norden finns det dock studier som påvisar att fenomenet även förekommer inom den svenska polisen. Detta sker exempelvis när beslut om olika ingripanden tas eller som nedlåtande attityder och språk (Pettersson 2005, s. 156). Ett illustrativt exempel är upploppen under 2008 och 2009 i den invandrartäta stadsdelen Rosengård i Malmö då många av stadens ungdomar grupperade sig och gick till attack mot polis och räddningstjänst genom exempelvis stenkastning. Polisen hamnade i underläge och situationen upplevdes som oerhört hotfull och stressande (Westin & Nilsson 2009, s. 10). I samband med händelsen råkade några svenska polisers kränkande och nedsättande uttalanden om ungdomar med utländsk bakgrund av misstag spelas in på videoband för att sedan spridas över Sverige som förstasidesnyheter. Denna händelse resulterade i att Rikspolisstyrelsen beslutade genomföra en utredning gällande attityd- och bemötandeproblem inom polisen samt utvärdera rekrytering, utbildning och introduktion till yrket (Westin & Nilsson, 2009).

2. Problemformulering, syfte och frågeställningar

2.1 Problemformulering

Amerikansk forskning (exempelvis Eugene & Terrill, 2007) visar att poliser med högskoleutbildning tenderar att vara mer uppskattade i allmänhetens ögon, exempelvis i form av färre klagomål jämfört med sina mindre utbildade kollegor. De med högre utbildning har också en tendens att vara mindre auktoritära, värdera etik högre samt vara bättre på verbal kommunikation.

Med hänsyn till utbildningens betydelse för tolerans samt en omfattande integrationsproblematik väcktes en undran över hur dagens polisstudenter ställer sig till invandrare och socialt utsatta områden. Perspektivet är viktigt eftersom det kan tänkas ha relevans för bemötandet av dessa samhällsgrupper samt eventuell särbehandling i den framtida rollen som polis.

2.2 Syfte

Det övergripande syftet med denna studie är att undersöka huruvida och på vilket sätt olika faktorer påverkar polisstudenters inställning till invandrare och socialt utsatta områden. Detta sker specifikt genom att undersöka vilken betydelse polisutbildning och tidigare akademisk utbildning har för polisstudenternas attityder till invandrare och till polisarbete gentemot invandrare. Studien avser dessutom att kontrollera för olika bakgrundsvariabler som kön, huruvida personen är född i Sverige eller ej samt föräldrars utbildningsnivå.

2.3 Frågeställningar

- Påverkar polisutbildningen studenternas föreställningar till polisens agerande gentemot invandrare och i sådana fall på vilket sätt?
- Påverkar polisutbildningen och/eller akademisk utbildning studenters tolerans gentemot invandrare och i sådana fall på vilket sätt?
- Påverkar polisutbildningen studenternas inställning till ett brett respektive riktat polisarbete och i sådana fall på vilket sätt?

3. Avgränsningar

Avsikten med denna studie är att enbart belysa polisstudenters attityder i frågan. Studien är också geografiskt avgränsad till att enbart undersöka polisutbildningen som är knuten till Polishögskolan i Stockholm, därmed även distansutbildningen, samt enbart till de terminer som är förlagda på skolan, det vill säga fyra.

4. Begreppsdefinitioner

4.1 Socialt utsatta områden och förorter

Enligt Micael Björk (2006, s. 13) präglas många utav Sveriges förorter av bostadssegregation,

arbetslöshet, bidragsberoende eller en självvald isolering på grund av exempelvis religion eller etnisk tillhörighet. Björk hävdar också att polisarbetet i mångtunniska förorter ofta handlar om svårbekämpade relationer mellan gängkriminella personer, en ovilja att vara medverkande i utredningar samt en stark rädsla vilken är orsakad av ett i dessa områden många gånger omfattande våldsutövande (Björk 2009, s. 71).

I denna studie nyttjas både socialt utsatta områden och förorter som beteckning på platser med ovan nämnd karaktär. Anledningen till detta är att problematiken inte enbart behöver vara knuten till förorter utan även till stadsdelar som exempelvis Rosengård i Malmö.

4.2 Etnicitet och invandrare

De flesta moderna samhällen innefattar många olika etniska grupper, vilka präglas av gemensamma ursprung, traditioner, språk och ritualer. Gruppsolidariteten, det vill säga vi-känslan, är stark och förstärks dessutom av exempelvis fördomar gentemot andra grupper. I många sammanhang uppfattas invandrare som passiva och/eller exotiskt annorlunda. Ett ”dem” ställs i relation till ett ”vi” där exempelvis nationstillhörighet är centralt. Då en invandrare inte passar inom ramen som passiv och/eller exotiskt annorlunda är personen i fråga inte representativ för gruppen och räknas därmed inte längre som invandrare (Mulinari & Neergaard 2004, s. 18-19). Begreppet är svårdefinierat och varken polis eller allmänhet kan genom åsynen av en människa avgöra om denne exempelvis har svenskt medborgarskap. Därför utgår den här studien ifrån helhetsintrycket av en människas etniska tillhörighet. Det kan exempelvis ge sig uttryck i hudfärg och språk.

Eftersom bilden av etniska minoritetsgrupper och invandrantäta förorter många gånger präglas av arbetslösa och bidragstagande invånare, vilka är passiva och isolerar sig från det övriga samhället (se exempelvis Björk 2006, s. 13) definieras därmed en invandrare i denna studie som en person som av någon anledning har kommit till Sverige för att bosätta sig här, alternativt en svenskfödd person med minst en utrikesfödd förälder, som dessutom passar in i mallen som passiv och exotiskt annorlunda. Anledningen till detta definitionsval är att det främst är denna grupp av invandrare som fördomarna riktas mot.

4.3 Etnisk särbehandling och diskriminering

Rangordningen av samhällsgrupper har betydelse för hur olika resurser skall fördelas, exempelvis vad gäller inflytande och makt (SOU 2006:79 s. 47). Denna rangordning bottnar i olika normsystem, vilka många gånger är slentrianmässiga handlingar baserade på förutfattade meningar,

exempelvis utifrån etnisk olikhet. En kategorisering och stereotypifiering är således en nödvändighet för denna typ av diskriminering (SOU 2006:79, s. 48). Begreppet etnisk profilering är ytterligare ett koncept som nämns i undersökningen. Detta är en direktöversättning av den internationella termen ethnic profiling vilken tillsammans med racial profiling är vanligt förekommande inom den internationella forskningen (Pettersson 2005, s. 150).

Denna studie utgår främst ifrån begreppet särbehandling. Detta eftersom termen etnisk särbehandling kan tyckas vara mer neutral än etnisk diskriminering. Skälet till detta är att studien avser att inte ta något större parti för varken polis eller marginaliserade minoritetsgrupper.

4.4 Riktat polisarbete

Enligt forskaren Rolf Granér (2004) utgör skapandet av stereotyper en viktig del i det praktiska polisarbetet. Detta kan leda till att insatserna riktas mot vissa individer, områden eller mot specifika typer av brott (Stefan Holgersson 2008, s. 31). Agerandet är dock omdiskuterat då vissa anser att behandlingen är detsamma som diskriminering medan andra hävdar att det enbart handlar om ett effektivt och befogat polisarbete (Pettersson 2005, s. 152).

I denna studie avser ett riktat polisarbete att insatserna koncentreras till specifika platser och/eller individer där brottsbelastningen enligt polisens erfarenhet är stor.

5. Tidigare forskning

5.1 Förort- och invandrarrelaterad brottslighet

Enligt Socialstyrelsen har brottsligheten och dess konsekvenser blivit allt mer koncentrerad till marginaliserade och utsatta samhällsgrupper (RKP 2009:1 s. 21). Brottsförebyggande rådet har i sin undersökning *Brottslighet bland personer som är födda i Sverige och i utlandet* sammanfattat tidigare forskning gällande invandrarrelaterad brottsstatistik. Där framgår att utrikesfödda och svenskfödda personer med en eller två utrikesfödda föräldrar har betydligt högre registrerad brottsstatistik än de med svenskfödda föräldrar. Detta resultat kvarstår även efter kontroll för olika bakgrundsvariabler som kön, ålder, boende och socioekonomisk status (Brå 2005:17 s. 21). Viktigt att tillägga är dock att benägenheten att anmäla och ogrundat misstänka en invandrare när ett brott begås är större. Liknande agerande är även känt inom den polisiära verksamheten (Brå 2005:17 s. 22-23).

5.2 Polisiär särbehandling av invandrare

Begreppet etnisk särbehandling har en lång historia bakom sig men det är först på 1900-talet som termen fick sitt verkliga uppsving, framförallt i länder som Storbritannien och USA (Goodey 2006, s. 208). Forskaren Lars Holmbergs (2003) har påvisat att den danska polisen övervakar invandrare i större utsträckning än danskar. Han hävdar dock att det i praktiskt polisarbete till viss del är omöjligt att bedriva ett arbete utan kategoriseringar som grundar sig i stereotypa föreställningar. Även Liv Finstad (2000) som har studerat poliser i Oslo ger stöd för att invandrare utsätts för hårdare polisövervakning. Forskningen visade också att då poliser inte hade några specifika uppdrag tenderade de att söka sig till områden där något kriminellt skulle kunna tänkas hända (Pettersson 2005, s. 151-152). Rolf Granér (2004) har i sitt avhandlingsarbete *Patrullerande polisens yrkeskultur* följt och intervjuat arbetande poliser i Sverige. Resultatet visade bland annat att skapandet av stereotyper utgör en viktig del i ett praktiskt polisarbete. Grupper som kontrollerades var ofta personer som tidigare var kända av polisen och/eller hade specifika egenskaper som lade grund för misstanke, exempelvis en viss klädsel eller hudfärg (Pettersson 2005, s. 152).

5.3 Attityd- och bemötandeproblem inom polisen

Enligt Mikael Björk (2006, s. 11-12) visar media gärna upp en bild där polisen slår vilt omkring sig, håller sina kollegor om ryggen och försöker överträffa varandra i militärlika ageranden. Att dra alla poliser över en kam på detta sätt är naturligtvis inte speciellt korrekt eller rättvist även om det, liksom inom alla andra verksamheter, finns brister. Ett illustrativt exempel på en sådan händelse är då några poliser i en piketbuss videofilmade upploppet i Rosengård med avsikten att identifiera inblandade personer. Vad de inte tänkte på var att deras ytterst kränkande och nedlåtande samtal gentemot ungdomar med utländsk bakgrund spelades in. Materialet kom i medias händer och spreds snabbt över landet som förstasidesnyheter (Westin & Nilsson 2009, s. 10-11). Den mediala friheten är dock en demokratisk rättighet som inte skall kritiseras även om det påverkade allmänhetens generella förtroende för polisen negativt (Westin & Nilsson 2009, s. 42).

Den polisiära verksamheten präglas av en stark kultur som kännetecknas av kåranda, sammanhållning och gemenskap. Denna vi-känsla är positiv så länge den inte sker på bekostnad av andra (Westin & Nilsson 2009, s.38). Attityd- och bemötandeproblematiken är dock ett negativt inslag i kulturen och har många gånger sin grund i ett missnöje över hur organisationen fungerar. Det finns också poliser som inte mår bra i sitt yrke, vilket kan ta sig uttryck i sådana problem. Rekrytering och polisutbildning har därmed en mycket central roll (Westin & Nilsson 2009, s.55).

Enligt Eugene och Terrill (2007) tenderar högskoleutbildade poliser att vara mer toleranta, värdera etik högre samt vara bättre på verbal kommunikation. De är därför mer uppskattade i allmänhetens ögon, exempelvis i form av färre klagomål jämfört med sina mindre utbildade kollegor.

6. Teoretiska utgångspunkter

Studien utgår ifrån tre teoretiska perspektiv. Det första perspektivet behandlar utbildningens påverkan på attityder, det andra distinktionen mellan ”vi och dem” och det tredje etnisk särbehandling. Presentationen av teorierna är mycket komprimerad och förenklad. Ambition är dock att ge läsaren en inblick i ämnet och vad det innebär.

6.1 Utbildningens betydelse för socialisation och attityder

Formandet av en individs personlighet och karaktär är en omfattande process som sker under mycket lång tid. Processen innefattar exempelvis en konstruktion av tankar, värderingar och normer, något som blir en viktig grund för identitet och personlighet (Schneewind 2001, s. 14507). En betydelsefull del i socialisationsprocessen är hur utbildning formar en individ, framförallt vad gäller kunskap. Detta är en form av sekundär socialisation vilken är viktig för människans självkänsla och utveckling (Gecas 2001, s. 14527-14528). Då en vuxen individs liv till stor del består av arbete sker den främsta av socialisationen genom förberedelser inför det framtida yrket. Detta äger vanligtvis rum genom olika former av utbildningar, vilka kommer att skapa en grund för individens inställning och attityd i yrket (Gecas 2001, s. 14528).

Även polisutbildning kan tänkas spela en roll i formandet av attityder (jämför Marie Demker, 2004 s. 35-36). I Polishögskolans egen kursplan framgår det att den första terminen främst består av ämnen som behandlar polisens roll i samhället. Ordning och trygghet samt kriminologi och brottsförebyggande är exempel på frågor som tas upp. Under den andra terminen vidgas perspektivet och ämnen som rasism och diskriminering ingår nu i kursplanen. Detta vidareutvecklas ytterligare under den tredje terminen utifrån begrepp som ungdomar, normer och kulturer. Under den fjärde och sista terminen tas ämnen som exempelvis familjevåld och socialt utsatta grupper upp. Dessutom summeras och analyseras utbildningen som har varit (Polishögskolan 2002, s. 3-4).

Med utbildningens betydelse för attityder som bakgrund är det intressant att undersöka huruvida polisutbildningen inverkar på studenternas inställning till invandrare. Eftersom tidigare forskning (exempelvis Eugene & Terrill, 2007) har påvisat ett samband mellan tolerans och akademisk

utbildning blir det även relevant att undersöka huruvida tidigare studier på högskola/universitet påverkar polisstudenters tolerans gentemot invandrare. Avsnittet avser därmed att ligga till grund för de hypoteser som utformas utifrån distinktionen mellan ”vi och dem” samt etnisk särbehandling.

6.2 ”Vi och dem”

Enligt Zygmunt Bauman (2004) skapar människan en åtskillnad mellan ”vi” och ”dem”. Gruppen ”vi” kan definieras som en ingrupp och står för det som vi tillhör och förstår. Vi kan inom gemenskapen räkna med värme och sympati, lojalitet och vänskap samt en ömsesidig hjälp och beskydd. Gruppen ”dem”, alternativt utgruppen, står däremot för det vi varken kan eller vill tillhöra.

Den grupp som besitter den största makten tenderar att se sig själv som bättre och tycks även påtvinga ”de andra” sin definition av de två gruppernas relation till varandra. Skapandet av en stereotyp bygger alltså på såväl egna erfarenheter som hur gruppen ses i den givna kulturen. Följden av negativa stereotyper kan manifesteras i såväl en negativ attityd som negativ behandling av gruppen i fråga. I många fall finns det dock en oerhört stark tabu vad gäller fördomsfulla åsikter (Lindholm 2005, s. 404-405).

Detta avsnitt används för att diskutera polisutbildningens betydelse för studenternas föreställningar om distinktionen mellan ”vi och dem” i form av identifikation med yrkesaktiva poliser. Om det är så att polisutbildningen bidrar till att studenterna identifierar sig med den polisiära verksamheten så går det att anta att någon form av ingrupp skapas. Utifrån forskningen om utbildningens betydelse för tolerans (se Eugene & Terrill, 2007) samt förmågan att skapa ett ”vi” utan att det ställs i en negativ relation till ”dem” (se Westin & Nilsson 2009, s. 38) går det även att anta att utbildningen kan påverka polisstudenternas tolerans positivt, trots att den polisiära verksamheten präglas av en stark vi-känsla. Avsnittet används därmed för att förklara följande hypoteser:

- Ju längre studenten har kommit i sin polisutbildning, desto större identifikation med andra poliser.
- Ju längre studenterna har kommit i sin polisutbildning, desto större tolerans gentemot invandrare och socialt utsatta områden.
- De polisstudenter som tidigare har läst på högskola/universitet tenderar att vara mer toleranta gentemot invandrare och socialt utsatta områden.

6.3 Etnisk särbehandling – en konsekvens av ”vi och dem”?

Den bevisat större polisövervakningen av invandrare brukar inom internationell forskning kallas för racial profiling, vilket som tidigare nämnts exempelvis kan översättas som etnisk profilering eller etnisk särbehandling. Det förs också en diskussion huruvida detta agerande skall betecknas som diskriminering eller som en nödvändighet för ett effektivt polisarbete. Det sistnämnda argumentet bygger på antagandet att invandrare skulle vara mer benägna att begå brott än den övriga majoritetsbefolkningen. Utifrån brottsstatistiken tycks detta stämma. Det finns dock problem med att dra slutsatser utifrån statistiken eftersom den byggs upp utifrån hur polisen prioriterar sitt arbete. Om polisen oftare gör ingripanden mot invandrare uppdragas oftare kriminalitet inom dessa grupper. Detta påverkar statistiken som i sin tur motiverar ett fokus på dessa individer (Pettersson 2005, s. 150).

Den amerikanska professorn Bernard E. Harcourt (2007) hävdar att polisiär särbehandling utifrån etnisk tillhörighet kan leda till att allmänheten blir misstänksamma mot exempelvis svarta. Normen blir att svarta anses vara mer kriminella medan de utpekade själva upplever sig vara diskriminerade. Den svenska forskaren Rolf Granér (2004) hävdar att särbehandling gentemot invandrare även förekommer inom den svenska polisen. Enligt Granér är det dock viktigt att beakta att personer med minoritetsbakgrund oftare tenderar att visa ett mer provokativt bemötande genom att exempelvis ignorera polisens säkerhetsavstånd. Troligt är dock att det kan vara en kombination av båda dessa förhållanden (Pettersson 2005, s. 157-159).

Forskaren och den tidigare yrkesverksamma polisen Gunnar Ekman (1999, s. 18) hävdar att nya poliser redan under utbildningen socialiseras in i olika polisenormer samt att de, utöver exempelvis tekniker, motiv och attityder, får lära sig att dela in människor i ”vi och dem”. Ekman (1999, s. 35) hävdar också att kategoriseringar i form av hanterliga stereotyper är en nödvändighet. Detta eftersom yrket annars innebär en ohanterlig mångfald vad gäller situationer, personer och relationer. Även Stefan Holgersson (2008), verksam som polis och som forskare vid Växjö universitet, hävdar att ett riktat och fokuserat polisarbete kan vara att föredra då det skapar goda möjligheter att förebygga exempelvis rån, ordningsstörningar och våld. Då polisen fokuserar på vissa specifika områden blir dessa oattraktiva eftersom risken att bli ertappad ökar. Arbetet kan även inriktas på vissa av polisen kända individer, något som försvårar deras kriminella handlingar. Enligt Holgersson kan alltså ett utvecklande av fokuserat och riktat arbete utifrån exempelvis

grupperingars strukturer och historia vara oerhört lönsamt för den polisiära verksamheten (Holgersson 2008, s. 30-32). Det finns även amerikansk forskning som påvisar att ett riktat arbete är befogat (se exempelvis Weisburd & Eck, 2004).

Detta avsnitt används för att diskutera polisutbildningens betydelse för studenternas inställning till ett riktat polisarbete. Utifrån teorierna om mångfaldens komplexitet och det nödvändiga skapandet av stereotyper samt argumenten att ett riktat polisarbete är effektivt och lönsamt, går det att anta att polisutbildningen bidrar till att studenterna förespråkar denna typ av insats. Avsnittet används därmed för att förklara följande hypotes:

- Ju längre studenterna har kommit i sin polisutbildning, desto mer förespråkar de ett riktat polisarbete.

7. Metod

Studien är huvudsakligen kvantitativ och baserad på en så kallad dimensionsanalys. Metoden är användbar för att finna mönster mellan ett större antal variabler då den skapar en uppfattning om vilka variabler som mäter likartade respektive skilda fenomen. Dimensionsanalys är också ett centralt verktyg i arbetet med att utveckla och förbättra mätinstrumentet samt är ofta ett förberedande steg inför exempelvis en regressionsanalys (Djurfeldt & Barmark 2009, s. 69-70). En regressionsanalys är en analysmetod vilken gör det möjligt att analysera en beroende variabel som en funktion av en eller flera oberoende variabler (Berglund 2009b, s. 1). Denna studie har utvecklats i just regressionsanalyser, bivariata och multipla. En bivariat regression innebär en analys av enbart en oberoende variabel medan den multipla regressionsanalysen analyserar flera oberoende variabler samtidigt (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2003, s. 165). En oberoende variabel kan tolkas som en betingelse vilken påverkar den beroende variabelns utfall (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2003, s. 144).

I regressionerna söker vi signifikanta skillnader. Detta innebär att olikheter i det observerade utfallet jämförs med utfallet om enbart slumpen inverkar på resultatet. Risken för slumpens påverkan får dock inte vara för stor. Detta mäts utifrån visst kritiskt värde, vilket i denna studie är 5 procent. Denna femprocentiga gräns innebär alltså att det inte får vara mer än 5 procent risk att slumpen påverkar ett utfall om resultatet skall klassas som signifikant (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen

2003, s. 193-194).

Enligt Tomas Berglund (2009a) är det svårt att mäta attityder i enskilda variabler. Således är dimensionsanalys ett bra alternativ att tillämpa i denna studie. Undersökningen har utgått ifrån metoden Principal Component Analysis (PCA), vilken inkluderas under dimensionsanalysmetoden faktorsanalys. PCA är dock ingen renodlad faktorsanalys utan används ofta i ett mer explorativt, det vill säga induktivt och upptäckande, syfte (Berglund 2009a, s. 1). Efter att PCA:n hade skapat en indikation på vilka variabler som skulle kunna tänkas ingå i modellen kodades variablerna om med syftet att samtliga frågor skulle gå i samma riktning, exempelvis mot ökad tolerans, samt värderats utifrån reliabilitetsmättet Cronbach Alpha. Mättet har ett riktvärde på minst 0,7 och används för att ge en uppfattning om skalans interna konsistens och reliabilitet (Berglund 2009c, s. 7-8).

Skälet till det kvantitativa metodvalet var efterfrågan på bred data, vilken skiljer sig från den kvalitativa metodens djupa information. Många gånger kan det dock vara en fördel att kombinera de två metoderna (Eliasson 2006, s. 31). För att bättre kunna tolka det kvantitativa resultatet i denna studie kompletterades det med en mindre internetbaserad intervju.

7.1 Material och bortfall

Undersökningen riktades till studenterna vid Polishögskolan i Stockholm och därmed även de studenter som läser polisutbildningen på distans. Studien genomfördes med hjälp av en webbaserad enkät som lades ut till samtliga elever på skolans lärplattform. Sammanlagt riktades enkäten till 1318 studenter och av dessa var det endast 207 personer som svarade, det vill säga en svarsfrekvens på 15 procent. Urvalet bestod av 152 studenter (≈ 11 procent) som läste sin första termin, 207 studenter (≈ 15 procent) som läste sin andra termin, 490 studenter (≈ 36 procent) som läste sin tredje termin och 469 studenter (≈ 35 procent) som läste sin fjärde termin. Andelen kvinnor och andelen invandrare låg i hela urvalsgruppen i genomsnitt på 39 respektive 17 procent. Värden för resterande oberoende variabel fanns inte att tillgå. Bland de svarande var det 17 studenter (≈ 8 procent) som läste sin första termin, 35 studenter (≈ 17 procent) som läste sin andra termin, 93 studenter (≈ 45 procent) som läste sin tredje termin och 62 studenter (≈ 30 procent) som läste sin fjärde termin. Bland respondenterna var det även 84 kvinnliga studenter (≈ 41 procent) samt 12 studenter (≈ 6 procent) med invandrabakgrund. Utifrån dessa siffror kan vi dra slutsatsen att även om grupperna inte är helt representativa ligger fördelningen bland de svarande vad gäller kön och termin nära

respektive relativt nära urvalsgruppen. Vi kan däremot se att svarsfrekvensen vad gäller studenter med invandrarbakgrund är mycket låg.

Anledningen till den låga svarsfrekvensen kan bero på oron för rubriker i exempelvis media, något som även mail från studenterna indikerade på. Frågor som rör invandrar- och förortsproblematik är dessutom mycket känsliga. Ytterligare ett troligt skäl till den låga svarsfrekvensen är att enkäten lades ut på studenternas lärplattform och inte skickades ut personligen via mail. Om attityderna skiljer sig åt mellan de studenter som har svarat och de som inte har svarat på enkäten kan detta resultat vara missvisande. Tidigare studier (se exempelvis Eugene & Terrill, 2007) kan ge en ungefärlig bild av hur denna studies utfall skulle kunna tänkas se ut. Tyvärr tycks det dock inte finnas några likadana undersökningar att jämföra med. Att analysera resultat baserade på en låg svarsfrekvens kan vara osäkert, men det ger ändå en indikation i frågan. Studiens resultat bör därmed ses som ett förslag som är intressant och relevant att vidareutveckla, snarare än något färdigt och säkerställt (jämför Ekbrand 2006, s. 74). Det stora bortfallet har också varit ett skäl att inte göra för stort sak av frekvenserna i populationen.

Som tidigare har nämnts kompletterades även resultatet med en kvalitativ och internetbaserad intervju, vilken genomfördes med en manlig polisstudent som läste sin andra termin på polisutbildningen i Stockholm. Anledningen till detta urval var studentens eget initiativ att svara på frågor. Intervjun har dock en mycket liten roll i undersökningen och användes enbart i form av citat i studiens analysdel. Trots dess lilla omfattning bidrog den ändå med information som kan fördjupa och stärka vissa resultat som framkommit i undersökningens kvantitativa del.

7.2 Tillvägagångssätt och operationalisering av variablerna

Enkäten utformades enbart för denna studie och lades ut på Polishögskolans webbaserade lärplattform, där den fanns tillgänglig under två veckors tid. Frågeformuläret bestod av ett antal frågor och påståenden med sex svarsalternativ: *Instämmer starkt*, *Instämmer*, *Varken instämmer eller tar avstånd*, *Tar avstånd*, *Tar starkt avstånd* samt *Vet ej/Vill ej svara* (eller motsvarande formulering beroende på vilka frågor som ställdes) (se 11.2 Enkät). Därefter importerades samtliga svar till datorprogrammet SPSS för vidare analys.

Vid skapandet av enkäten fanns en viss idé om hur studiens olika perspektiv skulle se ut även om de

tänkta teorierna inte fungerade till fullo. PCA:n var därmed inte helt explorativ, även om den reviderade den ursprungliga tanken något. Detta genom att två variabler som från början var tänkta att ingå i analysen fick plockas bort på grund av att de dubbelladdade, det vill säga att de hade betydelse i flera av dimensionerna. Utifrån PCA:n gick det därefter att utröna tre tydliga dimensioner, vilka blev studiens beroende variabler. Utav dessa skapades skalorna *Polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare*, *Polisstudenters tolerans gentemot invandrare* samt *Polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete*. Skalorna analyserades därefter i bivariata och multipla regressionsanalyser tillsammans med variablerna *Termin på polisutbildningen*, *Studier på högskola/universitet*, *Kön*, *Född i Sverige* och *Föräldrars utbildningsnivå*. Variablerna *Kön* och *Född i Sverige* användes i samtliga analyser i sin ursprungliga form. *Studier på högskola/universitet* transformerades dock till två dikotomier bestående av dem som har läst på högskola/universitet och de som aldrig har gjort det. Variabeln *Föräldrars utbildningsnivå* bestod från början av *Mors högsta utbildning* och *Fars högsta utbildning*. Även dessa variabler transformerades var för sig till två dikotomier bestående av dem som har läst på högskola/universitet och de som aldrig har gjort det. Därefter slogs dessa två variabler samman och skapade en variabel där minst en av föräldrarna har läst på högskola/universitet respektive ingen av föräldrarna har läst på högskola/universitet. Skälet till denna transformation var att den forskning som ligger till grund för denna studies teoretiska utgångspunkter enbart talar om distinktionen mellan att ha eller att inte ha akademisk utbildning. I teorierna talas det inte heller om hur olika typer av akademisk utbildning påverkar, något som även denna studie avstår ifrån att ta upp. Vid icke-linjära samband skapades även så kallade dummyvariabler. Med ett linjärt samband avses att medelvärdet antingen minskar eller ökar stegvis, i denna studie för varje termin. För att kunna nyttja en icke-linjär variabel i en regressionsanalys krävs det alltså att den kodas om till en så kallad dummyvariabel. Detta innebär att varje kategori, det vill säga varje termin, i variabeln omvandlas till en dummyvariabel. Samtliga dummies bortsett från en, vilken blir den så kallade referenskategori som alla dummies jämförs med, kan därefter användas i analysen (Djurfeldt & Barmark 2009, s. 110).

Resultatet tolkades slutligen utifrån studiens teoretiska ram samt kompletterades med en kvalitativ intervju. Samtliga intervjufrågor ställdes efter att undersökningens kvantitativa resultat hade sammanställts och analyserats (se 11.3 Intervjuguide).

7.3 Validitet och reliabilitet

Eftersom studien bygger på attityder är det svårt att mäta fenomenet i enskilda variabler. Det krävs alltså fler än en fråga för att uppnå ett mått som verkligen mäter det som avses samt har få mätfel, det vill säga har hög validitet och reliabilitet. För att uppnå detta har analystekniken summerade skalor använts (Berglund 2009c, s. 1). Enligt Eliasson (2004, s. 16) kan validiteten även förbättras genom att frågorna operationaliseras så att de i största möjliga mån stämmer överens med definitionerna i teorin. Detta är också något som har värderats högt i denna studie. Undersökningens validitet har dessutom diskuterats med handledare och elever verksamma på Göteborgs universitet, något som brukar benämnas som "face validity" (Berglund 2009c, s. 11).

Enligt Tomas Berglund kan reliabiliteten i en studie förbättras genom att precisionen i frågorna ökas. Detta har uppnåtts genom att enkätfrågorna bygger på många svarsalternativ, exempelvis *Mycket nöjd, Ganska nöjd, Varken nöjd eller missnöjd, Ganska missnöjd* samt *Mycket missnöjd* (Berglund 2009c, s. 2). Svarsfrekvensen i studien var dock låg, vilket innebär att det inte går att veta om fördelningen på de olika frågorna är positivt eller negativt snedfördelade. Detta kan bidra till att reliabiliteten blir lidande. Osäkerhet kan dock minskas om undersökningen innefattar många variabler. På vissa frågor råkar undersökningsspersonerna bli lite för negativa och på andra lite för positiva eller neutrala, mätfelen kan därmed i viss utsträckning ta ut varandra. Genom att konstruera en summerad skala kan alltså slumpmässiga mätfel reduceras, något som i sin tur ökar studiens reliabilitet (Berglund 2009c, s. 2).

7.4 Forskningsetiska ställningstaganden

Studien har utgått ifrån Vetenskapsrådets fyra etiska riktlinjer; informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Valet att delta var frivilligt samt utan påtryckning eller negativa följder för de som valde att avböja. Respondenterna garanterades även att samtliga svar samlades in fullständigt konfidentiellt för såväl forskare som utomstående samt att studien enbart skulle användas i vetenskapliga syften. De deltagande erbjöds även möjligheten att ta del av det slutgiltiga resultatet (Vetenskapsrådet 2002, s. 7-14).

Informationen gällande etiska rättigheter lämnades kortfattat i en till enkäten inledande informationstext (se 11.1 Information till enkät) samt fördjupades i en bifogad länk till Vetenskapsrådets forskningsetiska principer. Eftersom ämnet är känsligt var det oerhört viktigt att garantera konfidentialitet samt redogöra för vad studien skulle användas till. Med hänsyn till den

låga svarsfrekvensen har även studiens resultat av etiska skäl tolkats med försiktighet.

8. Resultat

Resultatet av analysen presenteras i tre avsnitt. Det första behandlar polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare, det andra polisstudenters tolerans gentemot invandrare och det tredje och sista polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete. Utifrån *Tabell 1. Komponentanalys* går det att urskilja vilka variabler som ingår i de olika dimensionerna.

Tabell 1. Komponentanalys

Komponentanalys (PCA). Varimax-roterade laddningar (n=128)	Dimension 1	Dimension 2	Dimension 3
Nöjd med polisens bemötande av invandrare	-0,59		
Polisen behandlar invånare i förort och stadskärna lika	-0,74		
Förortsproblematiken beror på att invandrare inte vill ansluta sig till det svenska samhället		-0,64	
Polisen provocerar fram brottslighet	0,74		
Polisen särbehandlar utifrån etnisk tillhörighet	0,84		
Polisen har fördomar utifrån etnisk olikhet	0,71		
Ingenting emot att arbeta i socialt utsatta områden med integrationsproblematik		0,64	
Invandrare gör Sverige till ett mer tolerant land		0,72	
Det finns polisiära handlingar gentemot invandrare att skämmas över		0,64	
Viktigt att lära sig koder som tyder på kriminalitet			0,76
Områden med känd kriminalitet bör övervakas hårdare			0,76
Grupper som liknar kända kriminella grupper bör övervakas hårdare		-0,34	0,74
Egenvärde (icke-roterad lösning)	2,89	2,2	1,39
Andel förklarad varians (roterad lösning)	22,70%	16,20%	15,06%

Studios huvudsakliga syfte var att undersöka huruvida och på vilket sätt den oberoende variabeln termin på polisutbildningen (Referenskategori: Termin 1) påverkar dessa attityder. Därutöver har även de oberoende variablerna studier på högskola/universitet (Referenskategori: Har aldrig studerat på högskola/universitet), kön (Referenskategori: Man), född i Sverige (Referenskategori: Är född i Sverige) samt föräldrars utbildningsnivå (Referenskategori: Har aldrig studerat på högskola/universitet) använts i analysen. För att se frekvenserna för dessa variabler, se *Tabell 2. Frekvanstabell* nedan¹.

Tabell 2. Frekvenstabell

Termin på polisutbildningen N 207	Termin 1	8,20%
	Termin 2	16,90%
	Termin 3	44,90%
	Termin 4	30,00%
Studier på högskola/universitet N 118	Har aldrig studerat på högskola/universitet	23,70%
	Har studerat på högskola/universitet	76,30%
Kön N 207	Man	59,40%
	Kvinna	40,60%
Född i Sverige N 207	Född i Sverige	94,20%
	Ej född i Sverige	5,80%
Föräldrars utbildningsnivå N 190	Har aldrig studerat på högskola/universitet	46,30%
	Har studerat på högskola/universitet*	53,70%

* Gäller minst en av föräldrarna

¹ Frekvenser för termin på polisutbildningen, studier på högskola/universitet, kön, född i Sverige, föräldrars utbildningsnivå

Frekvenserna för studiens beroende variabler, det vill säga de summerade attitydskalorna återfinns nedan i *Tabell 3. Frekvenstabell²*.

Tabell 3. Frekvenstabell

	N	Medelvärde
Polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare	150	8,89
Polisstudenters tolerans gentemot invandrare	155	6,72
Polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete	200	5,73

² Frekvenser för polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare, polisstudenters tolerans gentemot invandrare, polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete

8.1 Polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare

Utifrån Dimension 1 i *Tabell 1. Komponentanalys* gick det att utröna en dimension vad gäller polisstudenternas föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare. Dimensionen innebär att det finns en grupp studenter som anser att polisen provocerar fram brottslighet samt att de har fördomar och särbehandlar utifrån etnisk tillhörighet. Denna grupp uttrycker även ett missnöje över polisens bemötande av invandrare samt anser att polisen behandlar invånare i förort och stadskärna

olika. Då dessa variabler tillsammans värderades utifrån reliabilitetsmättet Cronbach Alpha visade resultatet att skalans inre konsistens ligger på 0,719, vilket innebär att värdet övergår riktvärdet för god reliabilitet. Skalan behölls därmed inför kommande analyser samt går från 1 (en kritisk inställning) till och med 17 (en positiv inställning).

Låt oss börja med att titta på hur medelvärdesberäkningen för den beroende variabeln *Polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare* och den oberoende variabeln *Termin på polisutbildningen* ser ut (Tabell 4. Bivariat analys)³.

Tabell 4. Bivariat analys

	Medelvärde	N
Termin 1	7,21	14
Termin 2	10,67	27
Termin 3	8,96	68
Termin 4	8,2	41
Total	8,89	150

³ Medelvärdesberäkning för polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare, termin på polisutbildningen

Resultatet visar att det finns en skillnad mellan studenter som har kommit olika långt i sin polisutbildning. De elever som läser sin första termin har ett något lägre medelvärde på skalan och därmed en något mer kritisk föreställning om polisens agerande gentemot invandrare än de studenter som läser sin andra termin. Tredje- och fjärdeterminsstudenter har däremot intagit en mer neutral position.

Detta resultat vidareutvecklades därefter i den multipla regressionsanalysen och eftersom medelvärdesberäkningen i *Tabell 4. Bivariat analys* visade att det inte finns något linjärt samband mellan *Polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare* och *Termin på polisutbildningen* skapades så kallade dummyvariabler av variabeln *Termin på polihögskolan*. Därefter plockades en oberoende variabel i taget in i analysen. Då variablerna *Termin på polisutbildningen* och *Polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare* analyserades visade resultatet en signifikant skillnad mellan de studenter som läser sin första respektive andra termin (Tabell 5. Multipel regressionsanalys)⁴. Resultatet visade liksom i den bivariata analysen att andraterminsstudenter är mer positiva till polisens agerande gentemot invandrare än vad förstaterminsstudenter är. Signifikansen försvann dock då variabeln *Studier på högskola/universitet* tillfördes (Tabell 6 Multipel regressionsanalys)⁵.

Tabell 5. Multipel regressionsanalys

	Polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare	Standardfel
Termin på polisutbildningen (Termin 1 ref.)		
Termin 2	3,452**	1,19
Termin 3	1,74	1,06
Termin 4	0,98	1,12
Konstant	7,214***	0,96
R ² _{adj}	0,05	
Antal svar	150	

Signifikansnivåer: +:p<0,05; *:p<0,01; **: p<0,001***

⁴Effekter av termin på polisutbildningen på polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare.

Tabell 6. Multipel regressionsanalys

	Polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare	Standardfel
Termin på polisutbildningen (Termin 1 ref.)		
Termin 2	1,5	1,39
Termin 3	-0,56	1,32
Termin 4	-0,8	1,4
Studier på högskola/universitet	-0,37	0,88
Kön	-1,11	0,78
Född i Sverige	0,15	1,31
Föräldrars utbildningsnivå	-0,7	0,76
Konstant	11,435***	2,82
R ² _{adj}	0,01	
Antal svar	89	

Signifikansnivåer: +:p<0,05; *:p<0,01; **: p<0,001***

⁵Effekter av termin på polisutbildningen, akademisk utbildning, kön, född i Sverige och föräldrars utbildningsnivå på polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare.

Utifrån detta resultat kan vi dra slutsatsen att faktorer som *Kön*, *Född i Sverige* och *Föräldrars*

utbildningsnivå saknar relevans för *Polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare*. Vi kan däremot se att studenter som läser andra terminen på polisutbildningen har en mer positiv inställning än vad förstaterminsstudenter har men att denna skillnad försvinner då resultatet kontrolleras för variabeln *Studier på högskola/universitet*. Vad detta kan tänkas bero på återfinns under rubriken *Analys*.

8.2 Polisstudenters tolerans gentemot invandrare

Utifrån Dimension 2 i *Tabell 1. Komponentanalys* gick det även att utröna en dimension vad gäller polisstudenters egen tolerans gentemot invandrare. Dimensionen innebär att det finns en grupp polisstudenter som tar avstånd från påståendet att invandrare inte vill ansluta sig till det svenska samhället. De anser även att invandrare gör Sverige till ett mer tolerant land, att det finns polisiära handlingar gentemot invandrare att skämmas över samt är själva positiva till att arbeta i socialt utsatta områden med integrationsproblematik. Då dessa variabler värderades utifrån reliabilitetsmättet Cronbach Alpha visade resultatet att skalans inre konsistens ligger på 0,571, värdet övergår alltså inte riktvärdet för god reliabilitet. Detta beror troligtvis på att variablerna i skalan är relativt få. Eftersom dimensionen ändå anses bidra med viktig och relevant information i studien kommer den att användas, trots sitt något låga värde. Skalan går från 1 (låg tolerans) till och med 16 (hög tolerans).

Låt oss återigen titta på hur medelvärdesberäkningen ser ut. Denna gång för variablerna *Polisstudenters tolerans gentemot invandrare* och *Termin på polisutbildningen* (*Tabell 7. Bivariat analys*)⁶.

Tabell 7. Bivariat analys

	Medelvärde	N
Termin 1	9,6	15
Termin 2	9,92	25
Termin 3	10,08	71
Termin 4	11,05	44
Total	10,28	155

⁶Medelvärdesberäkning för polisstudenters tolerans gentemot invandrare, termin på polisutbildningen

Resultatet visar att medelvärdena till viss del skiljer sig åt mellan de olika terminerna och indikerar på en stegvis ökande tolerans som följd av polisutbildningen. I en likadan analys prövades även *Polisstudenters tolerans gentemot invandrare* och variabeln *Studier på högskola/universitet*.

Resultatet saknade dock samband.

Resultatet vidareutvecklades därefter i den multipla regressionsanalysen och eftersom medelvärdesberäkningen visade ett linjärt samband mellan *Polisstudenters föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare* och *Termin på polisutbildning* behölls variabeln *Termin på polishögskolan* i sin ursprungliga form. Då variabeln plockades in i analysen visade resultatet signifikans, vilken även kvarstod då resterande oberoende variabler tillfördes (Tabell 8. Multipel regressionsanalys) ⁷.

Tabell 8. Multipel regressionsanalys

	Polisstudenters tolerans gentemot invandrare	Standardfel
Termin på polisutbildningen	0,6**	0,28
Studier på högskola/universitet	0,84	0,67
Kön	0,93	0,54
Född i Sverige	0,12	0,93
Föräldrars utbildningsnivå	0,65	0,53
Konstant	5,01**	1,98
R ² _{adj}	0,05	
Antal svar	91	

Signifikansnivåer: +:p<0,05; *:p<0,01; **: p<0,001***

⁷ Effekter av termin på polisutbildningen, akademisk utbildning, kön, född i Sverige och föräldrars utbildningsnivå på polisstudenters tolerans gentemot invandrare.

Utifrån detta resultat kan vi dra slutsatsen att faktorer som *Kön*, *Född i Sverige*, *Studier på högskola/universitet* och *Föräldrars utbildningsnivå* saknar relevans. Vi kan utifrån den multipla regressionen dock se ett resultat som tyder på en ökad tolerans som följd av polisutbildningen. Vad detta kan tänkas bero på återfinns under rubriken *Analys*.

8.3 Polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete

Utifrån Dimension 3 i *Tabell 1. Komponentanalys* gick det slutligen också att utröna en dimension vad gäller polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete. Dimensionen innebär att det finns en grupp elever som tycker det är viktigt att lära sig koder som tyder på kriminalitet samt att områden och grupper av människor med känd kriminalitet bör övervakas hårdare. Då dessa variabler

tillsammans värderades utifrån reliabilitetsmättet Cronbach Alpha visade resultatet att skalans inre konsistens ligger på 0,607. Värdet ligger alltså strax under riktvärdet för god reliabilitet. Detta beror liksom i föregående analys troligtvis på att variablerna i skalan är relativt få. Eftersom dimensionen ändå anses bidra med viktig och relevant information i studien kommer den att användas trots sitt något låga Alphavärde. Skalan går från 1 (negativ inställning) till och med 10 (positiv inställning).

I *Tabell 9. Bivariat analys* kan vi se medelvärdesberäkningen för variablerna *Polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete* och *Termin på polisutbildningen*⁸.

Tabell 9. Bivariat analys

	Medelvärde	N
Termin 1	6,06	17
Termin 2	5,35	34
Termin 3	5,73	88
Termin 4	5,52	61
Total	5,63	200

⁸ Polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete, termin på polisutbildningen

Utifrån resultatet kan vi, trots att skillnaderna mellan de olika terminerna inte är så stora, se att det i högre grad är förstaterminsstudenter som förespråkar ett riktat polisarbete.

Resultatet vidareutvecklades därefter i den multipla regressionsanalysen och eftersom medelvärdesberäkningen visade att det inte finns något linjärt samband mellan *Polisstudenternas inställning till ett riktat polisarbete* och *Termin på polisutbildningen* användes återigen dummy-variabler av variabeln för termin. Då dummy-variablerna och variablerna *Studier på högskola/universitet*, *Kön* och *Föräldrars utbildningsnivå* plockades in i analysen uppstod ingen signifikans. Däremot uppstod ett signifikant resultat då variabeln *Född i Sverige* lades till i regressionen (Tabell 10. Multipel regressionsanalys)⁹.

Tabell 10. Multipel regressionsanalys

	Polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete	Standardfel
Termin på polisutbildningen (Termin 1 ref.)		
Termin 2	-0,8	0,73
Termin 3	-0,43	0,69
Termin 4	-0,81	0,71
Studier på högskola/universitet	0,23	0,44
Kön	-0,39	0,38
Född i Sverige	-1,63*	0,71
Föräldrars utbildningsnivå	0,66	0,38
Konstant	7,12***	1,45
R ² _{adj}	0,04	
Antal svar	108	

Signifikansnivåer: +: p<0,05; *: p<0,01; **: p<0,001 ***

⁹ Effekter av termin på polisutbildningen, akademisk utbildning, kön, född i Sverige och föräldrars utbildningsnivå på polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete.

Utifrån detta resultat kan vi dra slutsatsen att det inte finns något samband mellan *Polisstudenters inställning till ett riktat polisarbete*, *Termin på polisutbildningen*, *Studier på högskola/universitet*, *Kön*, och *Föräldrars utbildningsnivå*. Däremot visar analysen att variabeln *Född i Sverige* har en påverkan på dessa attityder. Resultatet visar att svenskfödda studenter är mer positiva till ett riktat polisarbete än vad utrikesfödda studenter är. Vad detta kan tänkas bero på återfinns under rubriken *Analys*.

9. Analys

9.1 Utbildningens påverkan på distinktionen mellan ”vi och dem”

Utifrån den inledande resultatdelen kan vi, trots en relativt svag regressionskoefficient, se att föreställningen om polisens agerande gentemot invandrare vad gäller åsikten att polisen behandlar invånare i förort och stadskärna olika, att de provocerar fram brottslighet, särbehandlar och har fördomar utifrån etnisk tillhörighet samt bemöter invandrare dåligt skiljer sig åt mellan första- och andraterminsstudenter. Detta i form av att förstaterminsstudenter i högre grad är negativa till

polisens agerande gentemot invandrare medan andraterminsstudenter i högre grad är positiva. Tredje- och fjärdeterminsstudenter intar däremot en mer neutral position. En möjlig orsak till varför elever som läser sin första termin är mer kritiska till polisens agerande gentemot invandrare än vad andraterminsstudenter är kan vara att utbildningen bidrar till att eleverna mer eller mindre omedvetet socialiseras in i rollen som polis.

Att tredje- och fjärdeterminsstudenter intar en mer neutral ställning kan bero på att studenterna besitter ökade kunskaper vilket gör det svårare att dra enkla slutsatser kring fenomenet samt att de problematiserar sitt framtida yrke och arbetsuppgifter mer. Resultatet kan också tänkas bero på att de väljer en mer neutral position för att slippa diskussion.

”Som polisstudent får man ganska snart uppleva att många är skeptiska till den myndighet som man kommer att jobba inom. Inte minst inom media och kanske ibland inom forskningen”/Citat polisstudent

Utifrån detta resultat går det alltså att dra slutsatsen att polisutbildningen tycks bidra till att studenterna identifierar sig med andra poliser och forskningshypotesen kan därmed accepteras. Vi kan dock se att sambandet försvinner då resultatet kontrolleras för variabeln *Studier på högskola/universitet*. Ett troligt skäl till detta är att variablerna korrelerar för starkt med varandra. Slutsatsen blir därmed att termin på polisutbildningen spelar roll för studenternas föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare, men enbart då resultatet inte kontrolleras för variabeln studier på högskola/universitet. En tänkbar orsak till detta är att både polisutbildning och akademisk utbildning bidrar till en vidgad världsbild. Insikten i samhällsfrågors gråzoner blir större och förståelsen för polisens ibland komplexa och problematiska position skapar en ödmjukhet och förståelse för exempelvis det som är eller som kommer att bli den egna verksamheten.

”Högre studier utmanar ens världsbild och marinerar en i kritiskt förhållningssätt. Man kan inte fortsätta att vara svartvit i sitt tänkande och man får lättare att stanna upp och resonera med sig själv”/Citat polisstudent

Resultatet påvisar också, trots en relativt svag regressionskoefficient, att polisutbildningen tycks bidra till positiva attitydförändringar. Ju längre studenten kommer i sin utbildning, desto mer tolerant attityd gentemot invandrare och socialt utsatta områden. Detta yttrar sig i en positiv inställning till invandrades vilja att ansluta sig till det svenska samhället och en positiv syn på att själva arbeta i dessa områden. Studenterna uttrycker också att invandrare gör Sverige till ett mer tolerant land samt att det finns polisiära handlingar gentemot invandrare som de skäms över. Med

hänsyn till en omfattande integrationsproblematik är detta en oerhört viktig del i den polisiära yrkesutbildningen. En trolig orsak till detta resultat är att den första terminen främst består av konkreta ämnen som polisens uppdrag och roll i samhället, ordning och trygghet samt kriminologi och brottsförebyggande. Termin två innefattar däremot ett första steg in i mer abstrakta ämnen som exempelvis rasism och diskriminering. Detta vidgas ytterligare under termin tre och fyra då studenterna får kunskap inom områden som till exempel ungdomar, kulturer och normer. Dessutom blir kraven på ett mer reflexivt tänkande större (Polisutbildningen 2002, s. 3-4). Konsekvenserna av detta blir alltså att studenter som är i slutet av sin polisutbildning besitter större kunskaper i ämnen som kulturell olikhet och eventuella konsekvenser av detta, något som i sin tur tycks påverka toleransen positivt. Vi kan därmed dra slutsatsen att polisutbildningen tycks bidra till en ökad tolerans gentemot invandrare samt acceptera forskningshypotesen.

Resultat i denna studie skiljer sig från Eugene och Terrills (2007) undersökning, vilken tyder på att det främst är akademisk utbildning som är relevant för graden av tolerans. Viktigt att poängtera är dock att deras forskning gällde examinerade poliser samt att graden av tolerans syftade till allmänna samhällsmedborgare, inte specifikt invandrare. Ett tänkbart uppslag är att akademisk utbildning blir viktigare i rollen som yrkesverksam polis. I denna studies kvantitativa del saknar dock akademisk utbildning betydelse och forskningshypotesen måste därmed avvisas.

Den polisiära verksamheten präglas av vad Zygmunt Bauman skulle kalla en ingrupp, det vill säga en stark sammanhållning och vi-känsla/kåranda. Eftersom polisen besitter relativt mycket samhällsmakt är tolerans och respekten gentemot grupper med mindre makt oerhört viktig. Fördomar och ett förhållande av ”vi och dem” tycks vara oundvikligt. Viktigt är dock att respekt och tolerans ligger som grund i polisens agerande samt att vi-känslan inte sätts i en negativ relation till ”dem”, något som denna studie tyder på att polisstudenterna värderar högt i sin framtida roll som polis.

”Alla människor har fördomar och de som påstår annorlunda är oftast de som är mest fördomsfulla. Har man någon självinsikt så inser man ganska snart att fördomar är en förutsättning för att kunna navigera i tillvaron. Utan fördomar skulle livet stanna upp och börja om inför varje ny företeelse eller i mötet med varje människa man inte tidigare har träffat och då skulle vi inte få mycket uträttat. Den avgörande frågan är hur vi hanterar våra fördomar. Utmanar vi dem och är vi mottagliga för ny fakta? Kan vi omvärdera våra attityder och värderingar i ljuset av nya kunskaper? Med ett reflekterande och nyfiket förhållningssätt är fördomar inget att vara rädd för, utan tvärtom en tillgång!”/Citat polisstudent

Sammantaget kan vi alltså dra slutsatsen att polisutbildningen bidrar till att studenterna identifierar sig med andra poliser, något som ger sig uttryck i positiva föreställningar om polisens agerande. Vi kan även dra slutsatsen att polisstudenters tolerans gentemot invandrare ökar som följd av polisutbildningen.

9.2 Utbildningens påverkan på inställningen till ett riktat polisarbete

Utifrån den sista resultatdelen kan vi, trots en relativt låg regressionskoefficient, se att det inte finns några samband mellan polisutbildningen och inställningen till ett riktat polisarbete, det vill säga ett förespråkande av att lära sig koder som tyder på kriminalitet samt en fokuserad övervakning av grupper och områden med känd kriminalitet. Detta innebär att forskningshypotesen måste avvisas. Det finns inte heller några samband mellan variablerna *Studier på högskola/universitet*, *Kön* och *Föräldrars utbildningsnivå*. Däremot visar resultatet att de studenter som är födda i ett annat land än Sverige är mer kritiska till ett riktat polisarbete än vad svenskfödda studenter är. Utifrån perspektivet ”vi och dem” kan detta tyckas logiskt. Troligt är att polisstudenter med en annan etnisk bakgrund än svensk känner en gemenskap med vissa invandragrupper, något som gör dem mer kritiska till ett polisarbete inriktat på dessa grupper. Viktigt att poängtera är dock att ett riktat polisarbete inte nödvändigtvis behöver vara negativt. Utifrån Gunnar Ekmans (1999) forskning är skapandet av stereotyper nödvändigt. Även den yrkesverksamma polisen och forskaren Stefan Holgersson (2008) lyfter fram flera fördelar med ett riktat polisarbete, exempelvis i brottsförebyggande syfte. Eftersom Stefan Holgersson är verksam både som polis och som forskare vid Växjö universitet är det tänkbart att lärarna inom polisutbildningen har läst hans texter eller har samma kunskapsbas. Det kan därmed vara möjligt att Holgerssons forskning lyfts fram, mer eller mindre uttalat, inom polisutbildningen. Kanske köper svenskfödda studenter resonemanget lättare än vad utrikesfödda, som i större utsträckning känner en gemenskap med invandrare, gör.

Precis som Bernard E. Harcourt (2007) hävdar finns dock risken att ett riktat polisarbete bidrar till att allmänheten får bilden av att invandrare i det stora hela är mer brottsbenägna. Viktigt är dock att, liksom Rolf Granér (2004), poängtera att problematiken inte enbart går att relatera till antingen den polisiära verksamheten eller invandrare i stort, utan att det är något som uppstår i en slags växelverkan.

9.3 Slutsats och vidare forskning

Frågeställningen som inledde studien var att undersöka huruvida och på vilket sätt polisutbildning och akademisk utbildning påverkar studenternas attityder gentemot invandrare i socialt utsatta

områden. Sammanfattningsvis kan vi dra slutsatsen att polisutbildningen tycks spela roll för polisstudenternas socialisation. Detta ger sig uttryck i studenternas föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare och polisstudenternas egen tolerans gentemot invandrare. Vi kan däremot se att utbildningen saknar samband med inställningen till ett riktat polisarbete samt att det istället är huruvida studenterna är födda i Sverige eller ej som har betydelse. Vi kan även dra slutsatsen att studier på högskola/universitet, vilket i tidigare undersökningar (se exempelvis Eugene & Terrill 2007) har visat sig vara viktigt för polisens attityder, saknar relevans i denna studie. Även faktorer som könstillhörighet och föräldrars utbildning saknar samband. Eftersom denna studie tycks vara relativt unik i sin utformning finns det inte så mycket likvärdig forskning att jämföra resultatet med. Viktigt att poängtera är dock att svarsfrekvensen är mycket låg och eftersom studien inte innefattar någon bortfallsanalys går det inte att avgöra hur detta påverkar resultatet. Anledningen till den låga svarsfrekvensen är troligtvis en rädsla för hur resultatet skulle tolkas, vilket även mail från respondenter har indikerat på. Ytterligare ett möjligt skäl är att enkäten lades ut på studenternas lärplattform och inte skickades ut personligen via mail. I den kvalitativa intervjun framkom ett liknande antagande:

”Jag kan tänka mig att vissa är lite misstänksamma kring hur de, som grupp, kommer att framställas i din uppsats. Särskilt med tanke på att du rör dig kring ofrånkomliga, men infekterade begrepp som till exempel kåranda” /Citat polisstudent

Med hänsyn till den låga svarsfrekvensen är det alltså viktigt att resultatet ses som ett förslag som är intressant och relevant att bygga vidare på, snarare än något färdigt och säkerställt. Inför framtida studier vore det därför intressant att vidareutveckla denna typ av undersökning genom att studera hur relativt nyexaminerade poliser ser på ett riktat polisarbete samt ett arbete med invandrare i socialt utsatta områden. Det vore även intressant att undersöka huruvida toleransen gentemot dessa områden och samhällsgrupper påverkas samt hur väl poliserna upplever att polisutbildningen knyter an till ”verkligheten”.

10. Referenser

Bauman, Zygmunt & May, Tim (2004). *Att tänka sociologiskt. 2.*, omarb. [och utvidgade] uppl. Göteborg: Korpen.

Berglund, Tomas (2009a). *Dimensionsanalys: principal Component Analysis*. Göteborg: Sociologiska institutionen Göteborgs universitet

Berglund, Tomas (2009b). *Multipel regressionsanalys*. Göteborg: Sociologiska institutionen

- Berglund, Tomas (2009c). *Summerade skalor*. Göteborg: Sociologiska institutionen Göteborgs universitet
- Björk, Micael (2009). *Gängbekämpning. Om polisinsatser mot organiserad brottslighet*. Malmö. Gleerups.
- Björk, Micael (2006). *Ordningmakten i stadens periferi*. Göteborg: Symposion
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2005). *Brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet. Rapport 2005:17*. Sverige: Stockholm
- Demker, Marie (2004). ”Vänster och höger i flyktingopinionen”. I *Nya opinionsdata i det svenska samhället*. SOM-institutet Göteborgs universitet
- Djurfeldt, Göran & Barmark, Mimmi (2009). *Statistisk verktyglåda – multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur
- Djurfeldt, Göran, Larsson, Rolf, Stjärnhagen, Ola (2003). *Statistisk verktyglåda – samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur
- Ekbrand, Hans (2006). *Separationer och mäns våld mot kvinnor*. Göteborg: Intellecta Docusys
- Ekman, Gunnar (1999). *Från text till batong – Om poliser, busar och svennar*. Stockholm: Elanders Gotab
- Eliasson, Annika (2006). *Kvantitativ metod från början*. Lund: Studentlitteratur
- Eugene A. Paoline & Terrill William (2007). “Police Education, Experience and the Use of Force”. *Criminal Justice and Behaviour*. Volume 34, Number 2, 179-196
- Finstad, Liv (2000). *Politiblikket*. Oslo. Pax Forlag A/S.
- Gecas, V (2001). “Socialization, Sociology”. I *International Encyclopedia of the Social & Behavioural Sciences* s. 14525-14530.
- Giddens, Anthony (1994). *Sociology*. Lund: Studentlitteratur.
- Granér, Rolf (2004). *Patrullerande polisens yrkeskultur*. Lund: Socialhögskolan, Lunds universitet
- Goodey, Joe (red.) (2006). “Criminal (in) Justice and Minority Populations”. *Critical Criminology*.

- Harcourt, Bernard E. (2007). *Against prediction. Profiling, policing, and punishing in an actuarial age*. London: University of Chicago Press, Chicago Ill.
- Holgersson, Stefan (2008). *Spelar arbetsprestation mellan poliser någon egentlig roll?* Växjö universitet
- Holmberg, Lars (2003). *Policing stereotypes. A qualitative study of police work in Denmark*. Glienicke/Berlin; Madison/Wis. Galda + Wilch Verlag
- Lindholm, Torun (2005). "Fördomar och diskriminering – klassiska problem i en modern skepnad". I Diesen, Christian, Lernestedt, Claes, Lindholm, Torun & Pettersson, Tove *Likhet inför lagen*. Del IV. S. 393-463. Stockholm: Natur & Kultur
- Mulinari, Diana & Neergaard, Anders (2004). *Den nya svenska arbetarklassen*. Umeå: Boréa Bokförlag
- Pettersson, Tove (2005). "Diskrimineras personer med utländsk bakgrund av rättsväsendet?" I Diesen, Christian, Lernestedt, Claes, Lindholm, Torun & Pettersson, Tove *Likhet inför lagen*. Del II. S. 133-179. Stockholm: Natur & Kultur
- Polishögskolan (2002). *Utbildningsplan Polisprogrammet 80 poäng*.
- Rikskriminalpolisen RKP 2009:1. *Problembild 2011, sekretessprövad version*. Sverige: Stockholm
- Schneewind, K. A (2001). "Socialization and Education: Theoretical Perspectives". I *International Encyclopedia of the Social & Behavioural Sciences* s. 14507-14513.
- Statens offentliga utredningar SOU 2006:79. *Integrationens svarta bok. Agenda för jämlikhet och social sammanhållning*. Sverige: Stockholm
- Statens offentliga utredningar SOU 2006:73. *Den segregerade integrationen. Om social sammanhållning och dess hinder*. Sverige: Stockholm
- Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer, inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Elanders Gotab
- Weisburd, David & Eck, John E. (2004). "What Can Police Do to Reduce Crime, Disorder, and Fear?" *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*. Volume 593, Number 1, 42-65
- Westin, Charles & Nilsson, Angela (2009). *Attityd- och bemötandeproblem inom polisen. Rapport till Rikspolisstyrelsen. HR-749-203/09*. Sverige: Stockholm

11. Appendix

11.1 Information till enkät

Du som läser till polis - se hit!

Hur ser Du egentligen på din framtid som polis? En framtid med i många avseenden utmanande och spännande arbetsuppgifter där just Du är en viktig aktör.

Detta är en enkät om Din polisiära framtid som tar Dig ca 10 minuter att svara på. Resultatet skall bli underlaget för en kandidatuppsats om polisstudenters inställning till polisarbetet i socialt utsatta områden med etniska minoritetsgrupper.

Klicka på följande länk för att komma till undersökningen:

<https://websurvey.textalk.se/start.php?ID=34587>

Dina svar behandlas helt konfidentiellt och ingen kan se vad just Du har svarat. Vill Du veta mer om Dina etiska rättigheter? Klicka på följande länk:

http://www.vr.se/download/18.7f7bb63a11eb5b697f3800012802/forskningsetiska_principer_tf_2002.pdf

Resultatet av studien är enbart avsedd för vetenskapliga syften och kommer att läggas ut på er lärplattform.

Tänk på att just Ditt svar är viktigt!

Har Du frågor eller synpunkter är Du välkommen att kontakta Madeleine Carlson på mailadress; xxx eller telefon; xxx

Med vänlig hälsning
Madeleine Carlson

Sociologiska institutionen
Göteborgs universitet

11.2 Enkät

Observera att enkätens layout inte är identiskt lik den webbaserade. Frågeformulärets estetiska överrensstämmelse har dock utformats utifrån bästa förmåga.

Hur ser Du på Ditt framtida yrke som polis?

Studien handlar om Din inställning till hur polisen arbetar, Dina attityder till socialt utsatta områden med etniska minoritetsgrupper samt Din egen bakgrund. Enkäten är uppdelad i några mindre delundersökningar.

Attityder till polisyrket del 1

Nedan följer två korta frågeformulär angående Din inställning till polisyrket.

Hur nöjd eller missnöjd är Du med valet att bli polis?

Mycket nöjd	☐	Nöjd	☐	Varken nöjd eller missnöjd	☐
Missnöjd	☐	Mycket missnöjd	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

I vilken utsträckning tror Du att polisyrket passar Dig som person?

I mycket stor utsträckning	☐	I stor utsträckning	☐	I varken stor eller liten utsträckning	☐
I liten utsträckning	☐	I mycket liten utsträckning	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Hur stark kåranda anser Du att polisen har i det stora hela?

Med kåranda avses vi-känslan/gemenskapen inom polisen som organisation

Mycket stark	☐	Stark	☐	Varken stark eller svag	☐
Svag	☐	Mycket svag	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Som polis måste man ibland fatta beslut under pressade omständigheter. Hur vanligt förekommande tror Du det är att poliser handlar utifrån magkänsla?

Mycket vanligt	☐	Vanligt	☐	Varken vanligt eller ovanligt	☐
Ovanligt	☐	Mycket ovanligt	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Attityder till polisyrket del 2

Som polis är det viktigt att lära sig koder för vad som kan tyda på kriminalitet, till exempel klädsel eller umgängeskrets

Instämmer Du eller tar Du avstånd från påståendet?

Instämmer starkt	☐	Instämmer	☐	Varken instämmer eller tar avstånd	☐
Tar avstånd	☐	Tar starkt avstånd	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Som polis är det rimligt att övervaka områden där det tidigare har förekommit kriminalitet hårdare än områden med mindre kriminalitet

Instämmer Du eller tar Du avstånd från påståendet?

Instämmer starkt	☐	Instämmer	☐	Varken instämmer eller tar avstånd	☐
Tar avstånd	☐	Tar starkt avstånd	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Som polis är det rimligt att övervaka en viss grupp av individer hårdare eftersom liknande grupper tidigare har visat sig vara kriminella

Instämmer Du eller tar Du avstånd från påståendet?

Instämmer starkt	☐	Instämmer	☐	Varken instämmer eller tar avstånd	☐
Tar avstånd	☐	Tar starkt avstånd	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Attityder till socialt utsatta områden med etniska minoriteter, del 1

Nedan följer två korta frågeformulär angående Din inställning till socialt utsatta områden med etniska minoriteter.

I vilken utsträckning anser Du att polisen behandlar invånare i landets förorter på samma sätt som invånare i en stadskärna?

Med förorter avses i denna enkät socialt utsatta områden med integrationsproblematik, till exempel Rosengård

Instämmer starkt	☐	Instämmer	☐	Varken instämmer eller tar avstånd	☐
Tar avstånd	☐	Tar starkt avstånd	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Som polis har jag ingenting emot att arbeta i socialt utsatta områden med till exempel integrationsproblematik

Instämmer Du eller tar Du avstånd från påståendet?

Instämmer starkt	☐	Instämmer	☐	Varken instämmer eller tar avstånd	☐
Tar avstånd	☐	Tar starkt avstånd	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Polisen konfronteras varje dag med en mängd olika människor som både uppskattar och är missnöjda med den polisiära insatsen. Hur nöjd eller missnöjd är Du i största allmänhet med polisens bemötande av invandrare?

Med invandrare avses i denna enkät människor som har kommit till Sverige för att bo här.

Mycket nöjd	☐	Ganska nöjd	☐	Varken nöjd eller missnöjd	☐
Ganska missnöjd	☐	Mycket missnöjd	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Hur ofta tror Du att polisens agerande provocerar fram brottslighet bland invandrare?

Mycket ofta	☐	Ganska ofta	☐	Varken ofta eller sällan	☐
Ganska sällan	☐	Mycket sällan	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Hur vanligt tror Du det är att poliser särbehandlar någon grupp av människor negativt på grund av deras etniska tillhörighet?

Mycket vanligt	☐	Vanligt	☐	Varken vanligt eller ovanligt	☐
Ovanligt	☐	Mycket ovanligt	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Hur vanligt tror Du det är att poliser har fördomar mot någon grupp av människor på grund av deras etniska tillhörighet?

Mycket vanligt	☐	Vanligt	☐	Varken vanligt eller ovanligt	☐
Ovanligt	☐	Mycket ovanligt	☐	Vet ej/Vill ej svara	☐

Attityder till socialt utsatta områden med etniska minoriteter, del 2

I vilken utsträckning anser Du att problemen i vissa av Sveriges invandratäta förorter existerar på grund av att invandrare inte vill ansluta sig till det svenska samhällets gemenskap?

I mycket stor utsträckning I stor utsträckning I varken stor eller liten utsträckning
I liten utsträckning I mycket liten utsträckning Vet ej/Vill ej svara

I vilken utsträckning anser Du att problemen i vissa av Sveriges invandratäta förorter existerar på grund av att det svenska samhället inte släpper in invandrarna i gemenskapen?

I mycket stor utsträckning I stor utsträckning I varken stor eller liten utsträckning
I liten utsträckning mycket liten utsträckning Vet ej/Vill ej svara

Invandrare gör att brottsligheten ökar

Instämmer Du eller tar Du avstånd från påståendet?

Instämmer starkt Instämmer Varken instämmer eller tar avstånd
Tar avstånd Tar starkt avstånd Vet ej/Vill ej svara

Invandrare gör Sverige till ett mer tolerant land

Instämmer Du eller tar Du avstånd från påståendet?

Instämmer starkt Instämmer Varken instämmer eller tar avstånd
Tar avstånd Tar starkt avstånd Vet ej/Vill ej svara

Det finns vissa polisiära handlingar gentemot invandrare i Sverige som jag skäms över

Instämmer Du eller tar Du avstånd från påståendet?

Instämmer starkt Instämmer Varken instämmer eller tar avstånd
Tar avstånd Tar starkt avstånd Vet ej/Vill ej svara

Om Du instämmer med ovanstående påstående, kan du ge exempel på en sådan handling?

Din egen bakgrund

Nedan följer några frågor kring Din egen bakgrund

Kön

Man

Kvinna

Vilken termin studerar Du på Polishögskolan?

Termin 1

Termin 2

Termin 3

Termin 4

Är Du född i Sverige?

Ja

Nej

Var är Dina föräldrar födda?

Båda mina föräldrar är födda i Sverige

En av mina föräldrar är född i Sverige

Ingen av mina föräldrar är födda i Sverige

Hur många terminer har Du studerat på högskola/universitet?

Räkna inte med polisutbildningen. Om du inte har studerat någonting alls, skriv 0

Vilken är/var Din fars högsta utbildning?

- Folkskola eller grundskola
- 2-årig gymnasieskola
- Yrkesskola
- Folkhögskola
- Realskola
- 3- eller 4-årig gymnasielinje
- Studentexamen
- Universitets- eller högskoleutbildning utan examen
- Examen från universitet eller högskola
- Vet/minns inte vad min far har/hade för utbildning

Vilken är/var Din mors högsta utbildning?

- Folkskola eller grundskola
- 2-årig gymnasieskola
- Yrkesskola
- Folkhögskola
- Realskola
- 3- eller 4-årig gymnasielinje
- Studentexamen
- Universitets- eller högskoleutbildning utan examen
- Examen från universitet eller högskola
- Vet/minns inte vad min mor har/hade för utbildning

Var har Du bott största delen av Ditt liv?

På landet

I en småstad

I en storstad

I vilken utsträckning skulle Du vilja beteckna det område Du har vuxit upp i som ett problemområde?

I mycket stor utsträckning

I stor utsträckning

I varken stor eller liten utsträckning

I liten utsträckning

I mycket liten utsträckning

Vet ej/Vill ej svara

Hur väl förberedd tror Du att Du är att möta verklighetens utmaningar efter avslutad polisutbildning?

Mycket väl förberedd

Väl förberedd

Varken väl eller dåligt förberedd

Dåligt förberedd

Mycket dåligt förberedd

Vet ej/Vill ej svara

Har Du några kommentarer angående någon fråga eller enkäten i det stora hela?

11.3 Intervjuguide

Hur ser du på ditt framtida yrke som polis?

Först och främst vill jag uttrycka ett stort tack för Ditt deltagande i denna studie. Självklart behandlas även detta material utifrån Vetenskapsrådets etiska riktlinjer. Är det någon fråga som Du inte vill svara på lämnar Du den obesvarad.

- Vilken termin på Polisutbildningen studerar Du?
- Är Du man eller kvinna?
- Hur upplever Du att Polishögskolan behandlar ämnen som invandrar- och integrationsproblematik?
- Hur upplever Du att polisutbildningen påverkar Din inställning till invandrare?
- Hur tror Du att yrkeserfarenhet kommer att påverka Din inställning till invandrare?
- Har Du studerat på högskola/universitetet innan polisutbildningen? Om så är fallet,
 - *Vad har Du studerat?*
 - *Hur länge har Du studerat?*
 - *Tror Du att dessa studier kommer att vara betydande för hur Du blir som polis? Om Du instämmer, på vilket sätt?*
- Hur ser Du på polisens kåranda/vi-känsla? Nämn både positiva och negativa aspekter.
- Under upploppen i Rosengård i slutet av 2008 och början av 2009 uttalade sig några poliser kränkande gentemot personer med invandrarbakgrund.
 - *Påverkar en sådan händelse svenskföddas bild av polisen och i sådana fall hur?*
 - *Påverkar en sådan händelse invandrares bild av polisen och i sådana fall hur?*
 - *Påverkar en sådan händelse polisstudenternas bild av den yrkesverksamma polisen och i sådana fall hur?*
- Anser Du att distinktionen ”vi och dem” existerar mellan polisen och allmänheten? Om Du instämmer, hur vill Du beskriva den?
- Tror Du att det finns normer inom polisen som går emot Din moraliska ståndpunkt? Om Du instämmer, vad för normer skulle detta kunna vara och hur skulle Du behandla konflikten när Du själv är färdigutbildad som polis?
- Får poliser lov att ha fördomar?
- Hur anser Du att relationen mellan invandrare och den svenska polisen ser ut?
- Vilken är Din bild av invandrare i socialt utsatta förorter, exempelvis Rosengård?
- Svarefrekvensen på enkäten var relativt låg, vad tror Du att detta kan bero på?

12. Populärvetenskaplig framställning

Studien handlar om hur polisstudenter ser på den dagsaktuella integrations- och förortsproblematiken. Vilken inställning har egentligen studenterna själva till ett framtida arbete med invandrare? Och hur anser de att konflikten bör bemötas? Eftersom samhällsklimatet hårdnar blir kraven på den polisiära verksamheten allt större. Rekrytering av nya poliser samt polisutbildningens utformning blir därmed mycket centralt för hur fenomenet kommer att utvecklas i framtiden.

Undersökningens huvudsakliga syfte är därför att undersöka huruvida och på vilket sätt polisutbildningen påverkar dessa attityder. Utgångspunkten är att studera polisstudenternas föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare, polisstudenters egen tolerans gentemot invandrare samt polisstudenters inställning till ett polisarbete där insatserna riktas mot invandrare och invandrartäta områden. Att polisen särbehandlar människor utifrån etnisk tillhörighet är ett relativt välkänt fenomen inom utomeuropeiska länder. Däremot är det inte lika bekräftat inom Norden även om det finns en del forskning som tyder på att det förekommer. Huruvida behandlingen är befogad eller ej är dock en omstridd debatt. Vissa hävdar att det enbart handlar om orättvis behandling och diskriminering medan andra menar att det är befogad och bör ingå inom ramen för ett effektivt polisarbete.

Resultatet av studien visar att utbildningen på Polishögskolan tycks ha betydelse för studenternas föreställningar om polisens agerande gentemot invandrare, något som skulle kunna definieras som ökad identifikation med poliskåren. Resultatet visar även att polisutbildningen påverkar studenternas egen tolerans gentemot invandrare positivt. Ju längre de kommer i sin polisutbildning, desto mer toleranta tycks de bli. Detta beror troligtvis på att de läser allt fler ämnen som behandlar områden som exempelvis rasism, diskriminering, ungdomar, normer, kulturer och socialt utsatta grupper. Polisutbildningen tycks dock sakna betydelse för studenternas inställning till ett riktat polisarbete. Däremot visar resultatet att elever som själva har invandrarbakgrund är mer negativa till ett riktat polisarbete än vad svenskfödda studenter är. Anledningen till detta resultat är troligtvis att utrikesfödda studenter känner en större samhörighet med invandrare än vad svenskfödda studenter gör.